

LA CAMPANA VIGATANA DEL SOMATENT

Notes sobre una misteriosa “desaparició”

Abans de l'establiment i /o creació dels cossos policials, la tasca de vigilància era confiada al Somatent: grup de civils armats per a la causa que es precisés. La campana o campanes del Somatent avisaven al poble en cas de perills latents, robatoris o foc.

Els membres de Somatent havien de concórrer al peu del campanar així que sonaven els repics identificables pel so característic del seny *ad hoc* a fi efecte de disposar-se a fer el servei de recerca i captura del lladre o fugitiu com també fer de cridaire al cos de bombers en cas d'incendi o malvestat. Aquesta campana d'ús civil inicialment era a la Catedral,- una peça del segle XVI- més endavant , amb la creixement de la ciutat es va traslladar a les Cases Consistorials. El cos dels Somatents de Vic se suprimí durant la segona república, pel fet de que molts dels seus components eren membres dels partits carlins o simpatitzants de les dretes monàrquiques no catalanistes.

Es de la campana vigatana del Somatent, avui perduda que volem parlar ; de la seva importància patrimonial i de la seva desaparició, la qual i per l'interès que ens mereix volem posar-la a la reflexió dels nostres lectors

DOCUMENT DE PROCEDÈNCIA

AMV (*Arxiu Municipal de Vic*), lligall procedent de Casa de Caritat / autor Jacint Costa pvre. (juny de 1954)

QUE DIU :

Que se sol·licita l'adquisició de campana procedent de les golfes de la Casa de la Ciutat, de la qual s'afirma ... “la qual havia estat destinada al toc del Somatent” . Demana que es deixi per a l'Església del Trinitaris doncs estava sense cap, d'ençà la darrera guerra civil . Mossèn Jacint Costa adverteix que un germà seu que és regidor municipal, l'ha vist guardada a les golfes enmig d'un passadís de l'Arxiu Municipal. Afirma que es va treure de la torre perquè s'hi van instal·lar uns reflectors. Es va treure de les golfes municipals el dia 5 de juny de 1954 i es va instal·lar al nou campanaret dels Trinitaris el dia 13 de juny i estigué apunt per la festa de la Santíssima Trinitat .

DESCRIPCIÓ

La campana pesa (segons doc.) 81 Kg. / i 52 cm. de diàmetre. Té una campana bessona del segle XVI penjada al campanar de la Catedral encara avui.

DATA : MILDXXXII (any 1532)

RELLEUS : figura de “Ecce Homo” + Verge dreta amb el nen als braços

ESCUTS:

- a) El de la ciutat (variant de l'escut de Vic del segle XVI)

inscrit en medalló circular. Això ens mostra que és per a la seva utilització civil .

b) Escut nou sobre un camp imprecís. L'emblema posseeix uns gravats: Sobre un campell en forma d'escut de perímetre rectilini i acabat en punta, a la dreta hi apareix una ratlla ondulada en vertical, a l'esquerra com una llança truncada en dos seccions que apunten al centre. D'aquesta llança s'alça horitzontal i vertical la creu de Lorena. A la part central inferior hi ha un escut com el de referència amb tres garbes lligades.

“VIATGES” I SOTRACCIÓ DE LA CAMPANA

La campana hauria estat traslladada en el seu moment del campanar de la Catedral, així que el poder civil obtingué el permís i el finançament per a construir la pròpia torre del rellotge a la casa de la ciutat l'any 1823. Segurament va estar operativa fins la Guerra Civil espanyola, quan per raons estratègiques i per les noves possibilitats tècniques se substituï la campana del Somatent per una sirena elèctrica que s'utilitzà posteriorment per avisar els ciutadans en cas de bombardeigs. L'ajuntament de la república n'hauria propiciat la substitució. Durant el franquisme, la sirena es feia sonar cada any el dia 2 de febrer en la commemoració del final de la guerra, data coneguda com a “Dia de la Liberación” Finalment l'alcalde Ramon Muntanyà decidí desmuntar-la i treure la sirena (o el que en quedava) de la balcona de la torre l'any 1987, coincidint amb la restauració d'obra teulat i campanes de la torre del rellotge.

L'enigma de l'antiga campana del Somatent, que com hem pogut llegir es va instal·lar al convent dels Trinitaris a partir de 1954, ara com ara ningú en sap donar la raó d'on es troba, ja que el campanar està buit del tot i es manté brut i deixat de la mà de Déu: punt de trobada d'antenes, coloms i gavines. Dalt del cloquer de la Catedral hi continua sonant la seva bessona amb el segell de la ciutat “*Sigillium Civitates Vicensis*”. La seva parella dels Trinitaris (actual Orfeó Vigatà) va desaparèixer “misteriosament” coincidint amb les obres de restauració del temple i ningú sap donar raó de la seva suposada fuga....així és com desapareix el nostre patrimoni.

Miquel S. Cañellas
(abril 2018)

